

С. В. Вольянська

*канд. пед. наук, начальник управління Державної служби якості освіти
в Харківській області*

СТВОРЕННЯ ВНУТРІШНЬОЇ СИСТЕМИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЯК СКЛАДОВА ІМІДЖЕВОЇ ПОЛІТИКИ ЗАКЛАДУ ОСВІТИ

Іміджева політика як складова управлінської діяльності спрямована на розвиток та формування позитивного ставлення громадськості до закладу освіти та має на меті підвищення його конкурентоздатності на ринку освітніх послуг, залучення інвестицій, пошук та розширення взаємодії із стейкхолдерами.

Законом «Про освіту» визначено якість освітньої діяльності як «рівень організації, забезпечення та реалізації освітнього процесу, що забезпечує здобуття особами якісної освіти та має відповідати вимогам, встановленим законодавством та/або договором про надання освітніх послуг» [1]. Відповідно заклад освіти, який системно підвищує рівень освітньої діяльності, враховуючи її багатокомпонентність і різні механізми взаємодії, на основі конструктивного діалогу з усіма учасниками освітнього процесу, матиме позитивний імідж.

Законодавчо однією із складових системи забезпечення якості освіти визначено систему внутрішнього забезпечення якості освіти, яка може включати: стратегію (політику) та процедури забезпечення якості освіти; систему та механізми забезпечення академічної доброчесності; оприлюднені критерії, правила і процедури оцінювання здобувачів освіти, педагогічної (науково-педагогічної) діяльності педагогічних та науково-педагогічних працівників, управлінської діяльності керівних працівників закладу освіти; забезпечення наявності необхідних ресурсів для організації освітнього процесу, в тому числі для самостійної роботи здобувачів освіти; забезпечення наявності інформаційних систем для ефективного управління закладом освіти; створення

в закладі освіти інклюзивного освітнього середовища, універсального дизайну та розумного пристосування; інші процедури та заходи, що визначаються спеціальними законами або документами закладу освіти [1, 3].

Внутрішня система забезпечення якості освіти має, зокрема, містити механізми забезпечення академічної доброчесності, порядок виявлення та встановлення фактів її порушення, види академічної відповідальності педагогічних працівників та учнів за конкретні порушення академічної доброчесності [2].

З метою оцінювання якості освітньої діяльності та вироблення рекомендацій засновнику та закладу щодо підвищення якості освітньої діяльності та вдосконалення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в Україні запроваджено процедуру інституційного аудиту. Оцінити заклад освіти щодо ефективності внутрішньої системи забезпечення якості освіти та забезпечення досягнення здобувачами освіти результатів навчання, передбачених освітніми програмами і стандартами освіти, можна також через громадську акредитацію, яка визначає не тільки якість освітньої діяльності закладу освіти, а й має сприяти формуванню його позитивного іміджу і репутації [1, 2].

Державною службою якості освіти України у 2022 році проведено вивчення питання щодо створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти шляхом анкетування 1511 керівників і педагогічних працівників. Вивченням охоплено 69 шкіл Харківської області (10% від загальної кількості, всі спеціальні заклади та заклади спеціалізованої освіти регіону).

Більшість респондентів (79%) зауважили, що в закладі вже функціонує внутрішня система забезпечення якості освіти, 10% – підтвердили початок її розробки. Щодо змін, які відбулись у школах після створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти, переважна більшість педагогів відмітили підвищення якості надання освітніх послуг, покращення освітнього середовища

в школі, удосконалення системи оцінювання учнів, налагодження ефективних управлінських процесів.

За результатами проведеного вивчення можна стверджувати, що учасники освітнього процесу беруть активну участь у розробці Положення про внутрішню систему забезпечення якості освіти, розуміються на його структурі та механізмах проведення самооцінювання освітніх і управлінських процесів, спостерігають позитивні зрушення щодо розвитку закладів освіти та підвищення ефективності освітньої та управлінської діяльності за результатами впровадження внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Як зазначили респонденти, результати самооцінювання обговорюються на педагогічних радах, до чого залучаються учні, їхні батьки, представники громадськості та експерти у сфері освіти; вони оприлюднюються на вебсайтах закладів освіти.

Таким чином, створення та розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти в цілому позитивно впливає на рівень освітньої діяльності та якості освіти, сприяє широкому залученню громадськості до формування такої системи в школі. Щорічне оприлюднення відповідної інформації, а також результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів формує громадську думку щодо відкритості, прозорості роботи закладу освіти, дозволяє об'єктивно оцінити його переваги у порівнянні з іншими та динаміку розвитку. Це, в свою чергу, впливає на підвищення його конкурентоспроможності та створює позитивний імідж школи в громаді.

Процес розбудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти наразі ще триває, це новий напрям спільної роботи адміністрації, всіх учасників освітнього процесу та громадськості. Результати моніторингу даного питання в закладах загальної середньої освіти регіону виявили низку проблем, серед них: недостатня обізнаність педагогів окремих шкіл щодо необхідності створення та дієвого функціонування внутрішньої системи забезпечення якості освіти; прийняття керівниками закладів освіти управлінських рішень без урахування результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів, що також

підтверджується результатами аналізу змісту щорічних звітів директорів шкіл перед педагогічним колективом і громадськістю.

Список бібліографічних посилань

1. Rada.gov.ua (2017). *Про освіту* [online]. Київ, Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [Accessed 27 Dec. 2022].
2. Rada.gov.ua (2020). *Про повну загальну середню освіту* [online]. Київ, Україна. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> [Accessed 28 Dec. 2022].
3. Бобровський, М. В., Горбачов, С. І., Заплотинська, О. О. та Ліннік, О. О. (2021). Рекомендації до побудови внутрішньої системи забезпечення якості освіти у закладі загальної середньої освіти. 2-ге видання, перероб. і доп. Київ: Державна служба якості освіти, 350 с. https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf [Accessed 28 Dec. 2022].

References

1. Rada.gov.ua (2017). *Pro osvitu* [On Education]. [online]. Kyiv, Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text> [Accessed 07 Dec. 2021].
2. Rada.gov.ua (2020). *Pro povnu zagalnu seredniu osvitu* [On Complete General Secondary Education]. [online]. Kyiv, Ukraine. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/463-20#Text> [Accessed 09 Dec. 2021].
3. Bobrovsky, M. V., Gorbachev, S. I., Zaplotynska, O. O. and Linnik, O. O. (2021). *Recommendations for building an internal system for ensuring the quality of education in a general secondary education institution*. 2nd edition, revised. and additional. Kyiv: Department of the State Inspectorate of Educational Institutions of Ukraine, 350 p. https://sqe.gov.ua/wp-content/uploads/2021/08/Abetka_dyrektora_2021_SQE_SURGe.pdf [Accessed 28 Dec. 2022].

***Вольянська Світлана Євгенівна.* Створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти як складова іміджевої політики закладу освіти.**

У статті актуалізовані питання створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти з огляду її впливу на формування позитивного іміджу закладу освіти.

Відповідно до чинного законодавства окреслені складові внутрішньої системи забезпечення якості освіти. Подано аналіз результатів вивчення питання щодо створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти в закладах загальної середньої освіти шляхом анкетування керівників і педагогічних працівників, проведеного Державною службою якості освіти України у 2022 році.

Доведено, що розвиток внутрішньої системи забезпечення якості освіти позитивно впливає на рівень освітньої діяльності, сприяє широкому залученню громадськості до формування такої системи в закладі освіти, дозволяє об'єктивно оцінити переваги та динаміку розвитку школи, підвищує її конкурентоспроможність та створює позитивний імідж у громаді. Одночасно наголошується на необхідності більш ефективного залучення педагогів до створення внутрішньої системи забезпечення якості освіти та врахуванні результатів самооцінювання освітніх і управлінських процесів при прийнятті управлінських рішень.

Ключові слова: внутрішня система забезпечення якості освіти, імідж, самооцінювання, якість освітньої діяльності.

***Volianska Svitlana.* Creation of an internal system for ensuring the quality of education as a component of the image policy of the educational institution.**

The article updates the issue of creating an internal system for ensuring the quality of education in view of its influence on the formation of a positive image of an educational institution.

In accordance with the current legislation, the components of the internal system of ensuring the quality of education are outlined. An analysis of the results of the study of the issue of creating an internal system for ensuring the quality of

education in institutions of general secondary education by means of a survey of managers and teaching staff conducted by the State Inspectorate of Educational Institutions of Ukraine in 2022 is presented.

It has been proven that the development of the internal system of ensuring the quality of education has a positive effect on the level of educational activity, contributes to the wide involvement of the public in the formation of such a system in an educational institution, allows to objectively assess the advantages and dynamics of the school's development, increases its competitiveness and creates a positive image in the community. At the same time, it is emphasized the need for more effective involvement of teachers in the creation of an internal system for ensuring the quality of education and taking into account the results of self-evaluation of educational and management processes when making management decisions.

Key words: the internal system of ensuring the quality of education, image, self-evaluation, quality of educational activity.